

Szerkesztőségi iroda:

Nagybeeskerek.

Zapolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybeeskerek, Zapolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: Dr. BRÁJER LAJOS.

Előfizetési árak:

Egész évre — — — — 24 kor.
Félévre — — — — 12
Negyedévre — — — — 6
Egy hóra — — — — 2
— Egyes szám ára 3 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadják el.
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünneppapok kivételével
minden nap délután 5 órakor.

Nagybeeskerek, 1908.

XXXVII. évfolyam 273. szám.

Pentek, nov. 27.

A tőkekamat adó.

— nov. 27.

Egy idő óta különös és a mai társadalmi rend szempontjából szerencsétlen hajsza folyik az ország ipara, kereskedelme és pénzgazdasága ellen. Rendszeresen sorakoztatják a vádak, amelyek alapján azt kellene hinnünk, hogy a pénzgazdaság, a pénzpoltika s a pénzintézetek csak a kinövések vagy fényűző, avagy elődsdi intézmények, amelyek nélkül egészségesebb volna a nemzeti gazdaság.

Valójában, természetesen, úgy áll a dolog, hogy minden országban minden termelési ág, de olyan országban, mely főképp mezőgazda termelésű, kiváltképpen a mezőgazdaság szorul arra legjobban, hogy az ország pénzgazdasága virágozzék, hitele nagy legyen, pénzintézetei tehetősek legyenek. A hajsza, mely ujabbán divatra kapott nálunk, a gyűlölség, mellyel némely félről ipart, kereskedelmet és pénzgazdaságot támadnak, valamint az a visszasság is, hogy míg mialatt az egész világon a gazdaság emelkedik politikává, nálunk a politika elegyedik bele a gazdaságba, azzal a szomorú eredménnyel járt, hogy a magyar hitel világszerte megrendült; hogy nem biznak bennünk, nem számítanak nálunk állandóságra s ennek következtében nem kapunk pénzt. Ki szenved ez alatt legjobban? A gazda. Ki adja meg árát annak, hogy zálogleveleink visszaözoenlenek s nincs mód azokat felszivatni? A gazda. A nemzet fővagyonosa a földje s még ezt sem használhatja ki, mert nem telik befektetésre, mivel a bankoknak nincs tehetőségük a gazdák hiteligenyeit kielégíteni. Egészséges állapot ez? S remélhetünk benne javulást s komoly képpel tehetünk-e úgy, mintha önálló gazdasági berendezkedésünknek akarnánk nekilátni, mikor magunk követünk el mindent arra

s minden igaz ok nélkül, hogy hitelünk még jobban megrendüljön, hogy pénzvillámkat iránt még nagyobb legyen a bizalmatlanság?

Legutóbb a pénzügyi bizottságban kerekedett fölül ez a gyűlölködő irányzat és szerencsésen leszavazta az adóreform tárgyalása során a tőkekamat-adó leszállítását. Ezzel csakugyan nagyot ütöttek — de kin? A tőke azért tőke, hogy ezt kibírja és szépen továbbhárítsa. S kire? Természet szerint az adósra, a hitelkeresőre. Nem a tőke haszna lesz ezzel kisebb, hanem a pénz lesz drágább annak számára, aki keresi, tehát első sorban a gazda számára. Nehézségek lesznek — de nem a tőke jövedelmezősége dolgában, hanem — mint Wekerle hiába mutatott rá — megint csak zálogleveleink elhelyezése körül. Mindezek kitűnő chance-ok egy külön magyar jegybank megteremtésére és arra, hogy ez a bank külön készséggel álljon a mezőgazdaság szolgálatára! És, mindenestre, jelek annak megmutatására, hogy milyen irányzatot segítenek meg azok, akik, mihelyi vádak és támadások hangzanak fel pénzvillámkunk ellen, sietnek azzal bizonyítani objektivitásukat s elfogultságukat, hogy belevegynének az elfogultság s a közéleti líra hangversenyeibe s nem tudják megérteni, mi készíthet egy aktív és felelős magyar minisztert arra, hogy ne hagyja ok nélkül rásütni a zsebrák-bélyeget a magyar pénzvillágra!

Meg kell állanunk ezen a lejtőn, amíg rá nem vittük az egész országot, hitelünket, gazdasági érdekeinket. Az orvosokat szokás figyelmeztetni, hogy ne nagyon experimentálgassanak, mert eleven test az, melyen kísérleteikkel próbálkoznak. Ezt kellene figyelembe venniök

politikusainknak is, a negédeskedő politikai divatnak is, mely itt-ott felkapott jelszavak szerint kezd bele-belenyulni egy olyan ország gazdasági életébe, mely különben is a legkeservesebb helyzetben vergődik. Akik e nemzet boldogulásán csüggnék és ez ország sorsáért felelősek, nem habozhatnak sokáig, hogy ez áramlatnak utjába álljanak, ha mégoly csodálatkozást, tünődést és csalódást okoznak is ezzel.

Társadalomtudományi társaság Nagybeeskereken.

— Farkas Pál előadása. —

Nagybeeskerek, nov. 27.

Nagybeeskereknek mostanában élénken pezsgő kulturális életében egy új intézmény bontotta ki szárnyait. Tegnap ugyanis megalakult a magyar társadalomtudományi társaság nagybeeskereki fiókja, amelynek célja a társadalomtudományok kultiválása s a mai társadalmi kérdésekkel való beható foglalkozás.

A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület tavaly óta szintén fölvetette programjába a társadalomtudományi kérdéseket s több előadást is tartatott, az idén pedig még fokozottabb figyelmet fordított a társadalomtudomány népszerűsítésére, amennyiben az idei télen öt-hat társadalomtudományi előadást vett tervbe.

A kulturegyesület egyéb számos teendője mellett azonban nem kultiválhatja annyira a társadalomtudományi kérdéseket, mint ahogy ezek a nagyfontosságú, jelen életünkben olyan jelentős mélyreható szerepet játszó kérdések megkivánják. Ezért jött támogatására a magyar társadalomtudományi társaság, hogy Nagybeeskereken külön szervezet alkotván, ez a szerv a budapesti központ erejével munkálkodhasson a társadalomtudományok érdekében.

A magyar társadalomtudományi társaság egyik agilis vezető fia, Farkas Pál tegnap lejött Nagybeeskerekre, hogy közremunkáljon a

Majd révedező szemekkel s halk hangon, mintha álmában beszélne:

— Csak annyit tudok, hogy nagyon fehér és halvány, amoda messze az az ismeretlen dolog, amit én szeretnék, a titokzatos valami, minek a hiánya kétségbe ejt.

A király leghűbb udvaroncainak tanácsára elhatározta, hogy utra küldi a leányát. Talán valamely közeli vagy távoli országban megtalálja azt, ami után olyan bizonytalan és olyan keserű epedéssel eseng.

Mindenesetre a meglepetések, az uti kalandok bőséges alkalmat fognak nyújtani busongásának elűzésére.

Nem látott a világ még olyan pompás karavánt, mint aminőt összeállítottak a királylány számára. Megszámlálhatatlan tevéfalka előtt, melyek élelmiszereket s podgyászokat vittek, ezernél több selyembe öltözött és gazdagon fegyverzett szolgák között nyolc fehér elefánt, melyek egyenlő ütemes léptekre voltak betanítva, szőnyeggel leborított deszkatalpazon több szobás házat cipelt a hátán.

Az egyik ablak mögött, homlokát az üvegablakhoz hajta nézte az utazó királylány az elmaradozó városokat s vidékeket. Az örökké perzselő nap alatt mindenütt csak naptól megaranyozott házakat, napban fürdő óázisokat, végtelen arany fővénnyeket s a szemhatár füstölő aranyát látta.

A talaj mindenfelé meg volt repedezve a pusztító nap hevéből. Nem volt érdemes oda hagyni a királyi palota kertjét, ha mindenütt az örökös nyár kéréllhetetlen pompáját kénytelen látni.

És ha oda hagyta is a karavánt, hogy hajóra szálljon, a nap nem hagyta el, lángban égve, dühösen csillogtatta a tenger véghetetlen tükrét, megaranyozva a hullámok taréjait.

S a királylány remény nélkül mindinkább belemerült gyögyíthatlan unalmába.

A „TORONTÁL“ tárcája.

A hó szerelmese.

Egyetlen lánya volt Ázsia leghatalmasabb uralkodójának. Elképzelhetik, hogy semmiben sem látott hiányt, ami csak boldoggá tehet egy fiatal királyleányt.

Rózsaszínű kristálypalotában lakott, melyet át meg átjárta a nap; szép meztelen lábait, amint gyöngélkedve, fekete rabszolgáira támaszkodva egyik teremből a másikba ment, vastag szőnyegekbe mélyedtek, melyek simogatva fogták körül.

A nap minden órájában láthatatlan zenekarok játszottak neki olyan darabokat, melyek a legfinomabb füleket is elbájolták volna.

Mondanom sem kell, hogy egyetlen ametisztből metszett dobozokban megvolt neki mindama gyémántja, rubinja és zafirja, amit csak egy kacér nő örült becsvágya álmódhat: egy egész várost ki lehetett volna kövezni ennyi drágakövekkel.

Öltönyeinek se szeri, se száma; voltak löztek sirinagori muszelinek, kasmír kelmék, ispaháni finom selymek.

De ami mindenek fölött örömet szerzett a királykisasszonynak, az a palota körül elterjedt esodás kert volt. Itt, soha egyetlen esőcsepp sem esett az örökké kék égből; a legkritkább virágok nyiladoztak mindazáltal benne, duzzadva a nedvtől, míg lehajlott kelyheikből balzsamok omlottak. Az erdők és hegyszakadékok vadállatai: oroszlánok, tigrisek, párduek jártak-keltek benne mint kezes macskák, melyek nyifakolnak örömlükben a simogató kéz alatt. És a teljes pompájában kinyílt virágokon, az ide-oda ögyelgő vagy a fűben, mohában nyujtózkodó állatokon játszva törtek meg a nap sugarai. Minden arany volt: a levelek, a szirmok, a kelyhek, az utak kavicsai és a lángban égő távoli szemhatár.

A királylány mind a mellett nem mulatta, hogy örülne ennyi pompának; rendszeren azon kapták, hogy mogorva ábrándba van mélyedve. Szemmel látható volt, hogy unatkozik, egyre halványabb lesz, hasonlóan a rózsaszínű rózsához, mely lassankint fehér rózsává változik.

Általában azt hitték, hogy valami titkos vágya, titkos bánata van. De minő vágy, minő bánat?

— Oh, kedves, egyetlen lánykám, — mondta az öreg király, — miért nem mondd el nekem a but, mely szivedet gyötri? Nem tudod-e, hogy én mindenható vagyok és hogy mosolyogni lássalak, a legkínosabb dolgokra vállalkoznám? Ha nincs elég ékszered a szekrényeidben, mondj csak egy szót; meghódítom Golkondát és Visapurt, hogy soha hiányt ne láss karunkulus karkötőkben és korál nyakékekben. Vagy talán férjhez menni vágyol? Beszélj minden félelem nélkül. Mondd ki a nevévet szíved választottjának és az ég tanum rá, hogy az lesz a férjed, ha mindjárt a legdicsőbb uralkodó örököse vagy egy szénégető törvénytelen fia lenne is.

— Nem, nem a házasság foglalkoztatja elmédet? Ugy találd talán, hogy kertemnek nincs elég pompája, nincs elég tündöklő melege? Ha ez a gondolatod, ne titkold előttem; mert hekatombákkal s az istenek tisztelőtére emelendő templomokkal kivivom az égietől, — hogy tégedet mosolyra derítsenek, — hogy megkétszerezék napjaim melegét.

— Igen, valamim hiányzik nekem, valamit akarok. De hogy mit, arról fogalmam sincs, oh, valóban nincs! És meghalok valami vágytól, a mely ismeretlen előttem.

— Hogyan? kérdezte a király, még fogalmad sincs róla?

— Nincsen! sóhajtott a lány, semmi határozott fogalmam.

társaság helyi szervezetének megalakításán, egyúttal pedig, hogy a kultúregyesület meghívására bevezesse a kultúregyesület részéről az idén terembe vett társadalomtudományi előadásokat.

Jankó Agoston alispán, mint a magyar társadalomtudományi társaság központi választmányának tagja, aki minden kulturális munkásságban oly kiválóan tevékeny részt vesz s akinek a torontali kivándorlásról szóló tanulmánya tavaly országoszeretű olyan nagy figyelmet keltett, tegnap estére értekezletre hívta össze a társadalomtudományi társaság nagybecskereki tagjait.

Az értekezleten részt vettek: Farkas Pál, dr. Vincze Erő, dr. Perics Zoltán, Steinitzer Géza, Franz J. L., dr. Végh Lajos, Maurer Gyula, dr. Pollák Győző, Bánlaky András, Mayer Rezső, Semsey Gyula tagok, továbbá a kultúregyesület részéről Somfai János titkár.

Az elnöklő Jankó Agoston alispán előadta az értekezlet célját s indítványára kimondották a társadalomtudományi társaság nagybecskereki szervezetének megalakítását.

Elnökké egyhangú lelkesedéssel Jankó Agoston alispán, alelnökké Steinitzer Géza bankigazgató, titkárrá Maurer Gyula kir. mérnököt választották meg.

Ezután Farkas Pál, a központ kiküldötte ismertette a nagybecskereki szervezetre hármló feladatokat, amit az értekezlet helyesléssel fogadott, egyúttal köszönetet mondott a központ nevében Jankó Agoston alispánnak buzgó tevékenységéért, valamint a nagybecskereki tagok élénk érdeklődéséért. — Miután még dr. Vincze Erő állandó érdeklődésre buzdított, Jankó Agoston alispán az értekezletet berekesztette.

Este 9 órakor volt a Lloyd-társulat pompás nagyteremben Farkas Pál előadása. Az előadásnak valóságos estélyi jellege volt s igen nagy számban jelent meg Nagybecskerek közönségének szíve, hogy az előadást meghallgassa.

Farkas Pál előadásáról ezúttal újat nem igen lehet mondani. Nagyrészt ismételte azokat a fejtegetéseit, amelyeket már tavaly a kaszinóban hallottunk tőle, azonban az ő kiváló előadása mindvégig lebilincselte a közönség figyelmét s egy óra hosszat tartó előadását végül lelkes éljenzéssel honorálta a közönség.

Utána Jankó Agoston alispán, mint a társ. tudományi társaság nagybecskereki szervezetének elnöke, néhány lelkes szóval a közönség figyelmébe ajánlotta az új intézményt, ismertette a magyar társadalomtudományi társaság feladatait és célját és az egyesületbe való belépésre buzdította a jelenvölteket, aminek volt is eredménye.

Az előadás végeztével Farkas Pál tiszteletére társasvácsora volt a Lloydban.

De a vihar magával ragadta a hajót.

A kapitány ügyessége s a személyzet erőfeszítése dacára tovább, mint egy hétig hanykódott vetődött a víz és a szél dühe közepette. Minden percben azt várták, hogy alámerül, vagy sziklához csapódva, pozdorjává török.

Egyedül a királylány nem volt elrémülve: mert keveset törődnek a halállal azok, kik elvesztették reményöket az élethez.

Végre a nyolcadik napra virradva, a vihar elült.

Merre járt a hajó? Maga a kapitány sem tudta volna megmondani tüzetesen. Valószínű volt, hogy egész északra vetődtek, mert nagyon halvány, kísérteties volt a világosság, azt lehetett volna mondani, hogy meghalt a nap, mely a hullámokból kikelt.

A királylány mintegy felülvélte nézte ezt a hideg világosságot. Majd hirtelen:

— Oh, mondta elragadtatva, elkáprázva s karjait a közeli partok felé tárva: oh! ama hegy lejtőjén, a bányádt, szelid nap alatt, mi az a roppant fehérség, az a titokzatos, ismeretlen, mely felebb és felebb hatol s a halvány égboltban vesz el?

Az egyik matróz felelte:

— Fenség, az hó.

— Hó! hó! Tégedet akartalak én és te vagy az, akit szerettelek, én és nővérem!

Erre bármit tettek is, hogy eltereljék a szándékától, parancsolta, hogy kössenek ki. Ő szökött ki legelőbb a halvány partra és elvetette magát a havon, simogatta a tenyereivel, csókolgatta csakhamar elhidegült ajkaival.

És nem is kelt fel többé. Ott maradt a fehér leplel mozdulatlanul, mosolyogva, boldogabban minden élő teremtsénel.

Ott halt meg, a havat csókolgatva reszkető kéjjel.

Catulle Mendès.

HIREK.

Tájékoztató.

A fürdő (telefon 118. sz.) minden nap reggel 6 órától kezdve az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden hétfő, szerda és pénteken déltől 9/10 óráig délután. Ugyanazon napokon este 5-től 7 óráig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délelőtt 10-ig. A kádfürdő reggel 6-tól este 7-ig nyitva marad.

A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület ingyenes olvasóhelyisége és könyvtára nyitva van mindennap d. u. 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon d. u. 2 órától este 10-ig.

A szabad iskola (munkásgimnázium) november hav előadásai a következők:

November 27-én 8-tól 9-ig Fizika; 9-től 10-ig Nemzetgazdaságtan.

December 7. Közig. bizottság ülése.

December 10. Rendkívüli megyei közgyűlés.

— A kultuszminiszter a nagybecskereki állami iskoláknak. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter a nagybecskereki állami elemi iskoláknak nagyobb mennyiségű fizikai, természetrajzi és szőlőmunka tanszereket adományozott. A központi állami iskolának adományozott tanszerek 812 korona 40 fillért, az Eötvös-utcai iskoláé pedig 596 korona értéket képviselnek.

— Hivatalvizsgálat. Dr. Perics Zoltán polgármester tegnap és ma megvizsgálta a nagybecskereki anyakönyvi hivatal ügykezelését, mely alkalommal mindent a legnagyobb rendben talált.

— A szabad iskolából. A kultúregyesület munkásgimnáziumában ma este 8—9-ig Harzer József tanár folytatja fizikai előadásait, 9—10-ig pedig Winker István tanár megkezdte a nemzetgazdasági előadásokat.

— Segédjegyző választás. Nákófalván ma délelőtt tartották meg Horváth Zoltán nagykikindai főszolgabíró vezetésével a segédjegyző választást, amelyen Faber József eddigi másod segédjegyzőt választották meg.

— Az iparhatósági megbízottak választása. A helybeli iparosok és kereskedők által a nagybecskereki városi tanács és a járási főszolgabíró, mint első fokú iparhatóságok mellé 20—20, összesen 40 iparhatósági megbízott fog. évi december hó 6-án délután 2 órakor a volt kir. törvényszéki épület esküdtzéki termében 1909. évre megválasztani. A választásra az iparhatóság Nagyberek város területén lakó összes önálló kereskedők és iparosok figyelmét ezúton is felhívja.

— A jegyzők nyugdíja. Mint fővárosi levelezőnk jelenti, a temesmegyei jegyzők egyesülete tisztelettel tegnap délelőtt küldöttségben Sztójnovics Irán báró képviselő vezetésével Andrassy Gyula gróf belügyminiszternél. A küldöttségben részt vettek: Szivák Imre, Steiner Ferenc, Dániel Tibor báró, Heinrich Antal és Pescha Miklós orsz. képviselők. A küldöttség kérését Burger Ferenc adta elő. Kérésük az volt, hogy a vármegye által megállapított nyugdíjszabályzatot a kormány hagyja jóvá. Andrassy Gyula gróf válaszában kijelentette, hogy ami a kérést illeti, ez most került a belügyminiszterium elé, behatóan meg fogja vizsgálni és jóindulatulag intézi el. Van benne azonban egy kérés, amelyet aligha teljesíthet és ez az, hogy a jegyzői nyugdíjakat a magánmunkálatok beszámításával állapítsák meg. Ez oly változó jövedelem, amelynek alapján nyugdíjat megállapítani jóformán lehetetlen és rendkívül nagy mértékben terhelné meg a nyugdíjalapot. Még egyszer meg fogja vizsgálni a kérésnek ezt a részét, de amint ő látja, aligha hiszi, hogy teljesítheti.

— Halálozás. Teichner Emil, a Lugoson megjelenő „Südungarn” felelős szerkesztője a napokban egy budapesti sanatóriumban, hová pár nap előtt vitette magát, meghalt. A megboldogult gyógyíthatatlan betegség ölte meg. A megboldogult régi, hazafias munkása volt a délvidéki német zurnalistikának és mintegy másfél évtizeden át hazafias szellemben szerkesztette a „Südungarn” c. lugosi hetilapot.

— A szerb olvasókör estélye. A nagybecskereki szerb olvasókör tegnap este a Koronaszállóban műkedvelői előadással egybekötött táncestélyt rendezett, mely ugy anyagiakban, mint erkölcsiekben szép sikerrel végződött. Az estélyi műkedvelői előadással kezdtek, előadván Gyorovity: „Lakást keres” és „Füstbement terv” c. egyfelvonásos bohózatát, melyekben Jovanovics Emilné, Sztaity Milena, Bogdanov Mária és Dimitrievics Mariska játszottak a nő szerepeket igen ügyesen, míg a férfiszereplők Jovanovics Emil, Sztójnovics István, Mudnyinszki György és Ilievics N. voltak, akiket a nagyszámu közönség szintén megtapsolt. Az előadás után hajnalig tartó vidám táncmulatság volt.

— Köszönet. Dr. Kiss János 10 koronát adományozott, Engel Adámné urnő pedig 6 kor. 10 fillért gyűjtött és 1 pár harisnyát adott az „Iskolagyermekbarát” egyesületnek, mely nemeslelkű adományokért ezúton mond halás köszönetet az egyesület elnöksége.

— Sikos lejáró. Panaszos irást kaptunk, hogy a Bakics- és Loson-zi-utcából a Bégára leszolgáló lejtős ut. valamint lépcső teljesen elhanyagolt állapotban van és bár az ut, valamint a lépcső a város gondozása alá tartozik, senki sem törődik vele, senki sem gondolja. Most télen valóságos életveszély arra járni, pedig a környékbeli lakosság kénytelen használni az utat és a lépcsőt, mert innen kell a bégavízet vinniük. A sikos ut és lépcső miatt már több kisebb baleset történt, de igen könnyen történhetik nagyobb baj is, amiből azután kellemetlen kártérítési pörbe kerülhet a város. — Ajánljuk a panaszt a hatóság figyelmébe.

— A zászlós ur. A postahivatalba beállt egy öreg parasztiasszony.

— Nagy szívesre kérem, tekintetes uram — mondta a postásnének.

— Mi legyen az?

— Vóna szíves talán megcimezni ezt a levelet a fiamnak.

— Szívesen, hogy hívják a fiát?

— Jánosnak.

— Miféle Jánosnak?

— Zöld Jánosnak, kérem alázatosan.

— S mi a foglalkozása?

— A foglalkozása? ... Hát ... zászlós ur!

— Micsoda?

— Zászlós ur!

— Miféle zászlós ur?

— Olyan ur, kérem, aki az zászlóval a vasutat föl és alá parancsolja!

— A multság vége. Momirszki Obrad és Czvejity Lázár itteni fiatal legények tegnapelőtt együtt vigadtak egy házimulatságon. Mindkét legény már meglehetősen mennyiségű pálinkát szedett be s Momirszki széles jókedvében hangos nótázásba kezdett. Czvejitynel a szesz éppen ellenkező hatása volt. Szomoruan ült az asztal mellett és, sehogysem tetszett neki a másinak a jókedve. Össze is szólalkoztak s a szóváltást csakhamar követte a bicskázás. A két legény késsel rontott egymásnak s ebben a harcban mindkettő megsebesült, de amíg Czvejity csak jelentéktelen sebet kapott, Momirszkinak mélyen az oldalába ment a kés s oly súlyosan megsebesítette, hogy azonnal a kórházba kellett szállítani, ahol most ápolják. Az esetről tudomást szerzett a csendőrség is, mely a késelő legények ellen feljelentést tett az ügyészségnek.

— Elfogott lakásfosztogató. Mint Nagykikindáról jelentik, a korán beállott téli hidegek s a füstölt kolbászok szezonjával együtt beköszöntött a lakásfosztogatók, betörések ideje is. A napokban ott Vajda Dezső gőzmaim tisztviselő lakásából egy 30 korona értékű csontnyeli revolvert vittek el. — Ugyanaznap pedig Hies Emil kir. törvényszéki tisztviselő lakásáról mintegy 100 korona értékű ékszer loptak. A lopásokat mindkét helyen Weisz Albert makói illetőségű 26 éves ember követte el. A rendőrség Weisz letartóztatta s a kir. ügyészségnek átadta.

TÁVIRATOK

Országgyűlés.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, nov. 27. (A „Torontál” eredeti táv.) A képviselőház ma már nyolc óras ülésben folytatta a költségvetés vitáját. Ennek a honatyák előtt szokatlanul hosszú munkaidőnek lehet talán tulajdonítani, hogy a költségvetésnek eddig hozsura nyult általános vitája már kevéssel déli 12 óra után ma hamarosan befejeződött s megkezdhetők a részletek tárgyalását.

Az ülésen Justh Gyula elnököt s miután megnyitotta az ülést, rögtön áttértek a költségvetés tárgyalásának folytatására.

Az első felszólaló ma Sziklai Ottó volt, aki a nemzetiségi kérdéssel foglalkozott, egyebekben azonban a költségvetést elfogadta.

Utána Modrusán Gergely horvát képviselő beszélt a költségvetés ellen, majd pedig Bređićianu Koriolán nemzetiségi, aki Sziklaival polemizált.

Matzky Emil a költségvetést elfogadja, mert reálisnak tartja.

Thoroczka Viktor báró nem fogadja el a költségvetést, mert nem felel meg a nép adóközpességeinek. Bosznia és Hercegovina annexiójáról szólván, azt nagyhatalmi hóbortnak mondja.

Csepány Géza: Nagyzási hóbort!

Thoroczka Viktor báró élesen bírálja tovább is a költségvetést, végül pedig kijelenti, hogy azt nem fogadja el.

Utána Muzarovic és Pribisevics horvát képviselők beszélnek a költségvetés ellen s ezzel az általános vita véget ért s a Ház többsége a költségvetést általánosságban elfogadta.

Itt szünet következett, amely után a részletek tárgyalása következett.

Először az udvartartás költségvetése került sorra, amely 11,300,000 koronában van előirányozva.

Nagy György szólal fel a tételhez és annak részletezését kívánja, amint azt már tavaly is kérte.

Buzáth Ferenc előadó felszólalása után azonban a Ház a tételt minden részletezés nélkül is elfogadja.

Itt a vitát fél 2 óra tájban megszakították és megválasztották Ertl János összeférhetetlenségi ügyében az ítélőbíró-ságot. Miután a megválasztott 12 rendes és 3 póttag az esküt letette, a délelőtti ülés 2 órakor véget ért.

Az ülést délután 4 órakor folytatják.

A főrendiház ülése.

Budapest, nov. 27. (A „Torontál” eredeti távirata.) Ma délelőtt a főrendiház is tartott ülést, hogy a képviselőház által letárgyalt törvényjavaslatokat elintézzze.

Az ülés 11 órakor kezdődött s rövid idő alatt az összes átküldött törvényjavaslatokat vita nélkül elfogadták.

Mindössze a kivándorlási javaslatnál volt egy felszólalás. Ugyanis Gaál Jenő kijelentette, hogy nem bizik abban, hogy a törvényjavaslat a visszaéléseket elmulasztja s azért módosítást nyújtott be.

Andrássy Gyula gróf válaszolt Gaál Jenőnek s miután magyarázatait ezt kielégítették, Gaál Jenő visszavonta módosítását.

A többi törvényjavaslatoknak vita nélkül való elfogadásával az ülés véget ért.

A császárjubiläum.

Budapest, nov. 27. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint ma a képviselőházban beszéltek, a mai ülés végén Justh Gyula elnök bejelentette, hogy Ferenc József osztrák császárnak 60 éves jubileumán december 3-án a budavári Mátyás-templomban ünnepi istentisztelet lesz, amelyre meghívták a képviselőházat.

Az elnök, vagy Wekerle Sándor miniszterelnök deklarációt tesz és felhatalmazást kér a Háztól, hogy a képviselőház nevében üdvözölhesse a királyt. Ugyancsak ki fogja mondani a Ház, hogy december 2-án nem tart ülést.

A balkáni események.

Budapest, nov. 27. (A „Torontál” eredeti távirata.) Ma félhivatalosan megcáfolják egyes lapoknak azt a híret, a mely szerint Cibulka budapesti hadtestparancsnok kijelentette volna, hogy a háború küszöbön van. A hadtestparancsnok nem tett ilyen nyilatkozatot.

Budapest, nov. 27. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Belgrádból sürgönyzik, Lipovacz orosz tábornok tegnap oda érkezett, hogy a szerb hadseregben szolgálatba álljon. Az orosz tábornok azt mondja, hogy Oroszországban erősen folyik az önkéntesek toborzása és az önkéntes csapatok szervezése.

Budapest, nov. 27. (A „Torontál” eredeti távirata.) Brüsseli jelentés szerint Belgium bécsi követe külügyi kormányunknál felszólalt amiatt, hogy egy belga gyár által Szerbiának szállított olajküldeményt a magyar és osztrák kormány visszatartott. A követ kérte az olajnak továbbszállítását, azonban a külügyminiszter megtagadta, mert hiteles bizonyítékokat szerzett be, hogy az olajat a kragujeváci gyárnak bombakészítés céljából szállították.

Budapest, nov. 27. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Londonból sürgönyzik, az ottani magyar-osztrák nagykövet

tegnap hosszas tanácskozást folytatott az angol külügyminiszterrel.

Budapest, nov. 27. (A „Torontál” eredeti távirata.) Belgrádi jelentés szerint tegnap Novibazárból két zászlóalj katonaság ment Albániába, ahol felkelés támadt.

Budapest, nov. 27. (A „Torontál” eredeti távirata.) Konstantinápolyi jelentések szerint a bojkott mozgalom Törökországban még mindig változatlanul nagy méretekben tart. Azt mondják, hogy a bojkottot Anglia szítja. Azonkívül itteni politikai körökben még azt is beszélnek, hogy ha a bojkott mozgalomnak Törökország záros határidőn belül nem vet véget, akkor Magyarország és Ausztria hadat üzenne Törökországnak.

Budapest, nov. 27. (A „Torontál” eredeti táv.) A „Kölnische Zeitung”-nak jelentik Konstantinápolyból, hogy török hivatalos körökben a hangulat Ausztria-Magyarország iránt az ottani bojkott mozgalom kérdésével illetőleg valamivel kedvezőbbre fordult. A gazdasági előnyök mellett nagy szerepet játszik ebben a kérdésben az a körülmény is, hogy az Albániában és a Kosszovo-vilajetben levő román templomok Ausztria-Magyarország protektorátusa alatt állanak, amire monarchiánk még a karlovidi békekötés idejékor tett szert.

Budapest, nov. 27. (A „Torontál” ered. távirata.) Belgrádból sürgönyzik, hogy az összes ottani lapok dementiájával szemben megerősítik azt a hírt, hogy Péter király vesegyuladásban szenved s kénytelen az ágyat őrizni.

Budapest, nov. 27. (A „Torontál” eredeti távirata.) Szalonikiból érkező jelentések szerint a szerb kormány tagadásával szemben hivatalos jelentések megerősítik azt a hírt, hogy Szerbia és Montenegró csapatösszpontosítást végez a határon.

Elsülyedt halászbárka.

Budapest, nov. 27. (A „Torontál” ered. távirata.) Koruna közelében egy halászbárka elsülyedt és 12 ember a vízbe fullt.

Halál a sineken.

Budapest, nov. 27. (A „Torontál” ered. távirata.) Mint Komáromból jelentik, Felsőgyalla közelében az éjjeli gyorsvonat két munkást agyongázolt és egyet súlyosan megsebesített.

Határidő-üzlet.

Budapest, nov. 27. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:

Buza (április 1909.)	26.28
Buza (októberre)	23.00
Rozs (áprilisra)	22.38
Rozs (októberre 1909.)	19.82
Zab (áprilisra 1909.)	17.76
Tengeri (áprilisra)	15.40

Közgazdaság.

Ingtatlanok forgalma.

Nagybecskerek város területén 1908. évi november hó 13-tól november hó 27-ig terjedő időszakban a következő ingatlanváltás történt: Annau Szilárdka és Mária tulajdonát képező 5 hold szántót megvette Atyim Pera 3800 koronáért.

Annau Szilárdka és Mária tulajdonát képező 5 hold szántót megvette Atyim Gyurica 3800 koronáért.

Szrdánov Zsiváné Kiszinszki Drága tulajdonát képező 2 hold szántót megvette Kurueski Milán 700 koronáért.

Kelemen Antal, Laura és Katalin tulajdonát képező 74. számú házat és 2 hold szőlőt megvette Stekhardt Katalin 6000 koronáért.

Borbély Gergely és Julia tulajdonát képező 3 hold szőlőt megvette Baló András és Anna 1000 koronáért.

Piaci árak.

Hivatalosan feljegyeztettek a Nagybecskereken 1908. évi november hó 27-én megtartott heti vásár alkalmával:

buza	50 kgr.	12.40 korona
kétszeres		7.50
rozs		8.00
árpa		7.30
zab		8.20
kukorica		6.70
repce		12.60
széna I.		10.00
„ II.		8.00
szalma I.		5.00
„ II.		5.00
burgonya 1 kgr.		1.10
disznóhús I.		1.80
„ II.		1.70
marhahús I. 1 kgr.		1.46
„ II.		1.90
borjúhús I.		1.80
„ II.		1.36
juhús		1.04
zsír		1.60

Felelős szerkesztő: SOMFAI JÁNOS.

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekéről.

Érvényes 1908. október hó 1-től.

Érkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra:

Temesvár, Versez, Zombolyáról: délelőtt 9 óra 28 p.
Pancsováról: délután 5 óra 49 p.
Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 18 p.; délután 5 óra 50 perc.
Szegedről: (mótorokcsi) d. e. 9 óra 47 perc.
Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 50 perc.

b) A nagybecskerek-bégapart pályaudvarra:

Zombolyáról, Versezről, Alibánáról és Temesvárról: este 8 óra 05 perc.
Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 30 perc.
Pancsováról: reggel 8 óra 27 perc.
Zombolyáról: (keskenyvágányú vonal) reggel 8 óra 23 p. este 7 óra 05 perc.
Csösztelekről: (keskenyvágányú vonal) délután 1 óra 29 p.

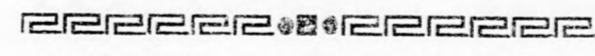
Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:

Pancsovára: délelőtt 8 óra 10 p.; este 7 óra 5 p.
Szeged—Budapestre: d. e. 9 óra 59 p.; este 6 óra 46 p.
Szegedre: (mótorokcsi) délután 1 óra 15 perc.
Nagykikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:

Zombolya, Temesvár, Versez: délután 4 óra 35 p.
Temesvár, Versez, Antalfalva—Pancsova és Alibánarra reggel 3 óra 33 perc.
Zombolyára: (keskenyvágányú vonal) reggel 2 óra 31 p. délután 5 óra 25 perc.
Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon d. e. 11 óra 38 perc.
Csösztelekre: (keskenyvágányú vonal) délelőtt 11 óra 55 p.
Módosról—Temesvárra: minden kedden, pénteken és vasárnapon 2 óra 10 p. délután.
Temesvárról—Módosig: minden kedden, pénteken és vasárnapon indul Temesvárról 11 óra délelőtt.
Módosról—Zombolyára: minden kedden, pénteken és vasárnapon délután 2 órakor.
Zombolyáról—Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délután 5 óra 30 perc.

GYAKORNOK

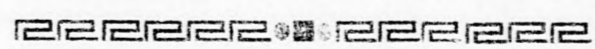
azonnal felvétetik

SCHNEIDER JÁNOS

könyvkereskedésébe.

Legalább négy középiskola

elvégezése megkívántatik.

1019-3.3

Az Arpad-utcai 637/15. sz. házban több kisebb és nagyobb

lakás

azonnal kiadó.

Tudakozódní e lap kiadóhivatalában lehet.

766-x.48

